

Hª DEL MÓN CONTEMPORANI

1r. Batxillerat

UNITAT 1. L'EUROPA A L'ANTIC RÈGIM

0. INTRODUCCIÓ
 1. UNA ECONOMIA AGRÍCOLA I SENYORIAL
 2. DEMOGRAFIA: UNA POBLACIÓ ESTANCADA
 3. INDÚSTRIA ARTESANAL I TRADICIONAL
 4. EL COMERÇ
 5. LA SOCIETAT ESTAMENTAL
 6. L'ABSOLUTISME MONÀRQUIC
 7. LA CRISI DE L'ANTIC RÈGIM
-

0. INTRODUCCIÓ

- ❑ L'expressió ***Antic Règim*** va ser utilitzada pels revolucionaris francesos del 1790 per designar la societat que volien canviar. Així doncs, dóna nom al conjunt de normes, estructures socials i formes de govern i propietat que es van donar a Europa fins a les revolucions liberals iniciades a finals del segle XVIII.
 - ❑ La societat de l'A.R. es basava en **la desigualtat**.
Dividida en tres estaments.
 - ❑ El règim demogràfic es caracteritzava per unes **taxes de natalitat i mortalitat molt elevades**, i un creixement vegetatiu molt lent
 - ❑ L'economia era de **base agrària**
 - ❑ El sistema polític predominant era **la monarquia absoluta**.
-

1. UNA ECONOMIA AGRÍCOLA I SENYORIAL

- ❑ Economia bàsicament rural
 - ❑ Entre el 80 i 90 % de la població es dedicava a les tasques agrícoles, i aquesta activitat proporcionava gairebé el 75% de la producció global de bés.
 - ❑ Una agricultura molt poc productiva (insuficient)= agricultura de subsistència.
 - ❑ No hi havia especialització i el comerç era escàs= autoconsum
-

AGRICULTURA DE SUBSISTÈNCIA (AUTOCONSUM)

El creixement de la població estava limitat (estancament)

El creixement de la producció d'aliments estava limitat per l'utilització d'eines i tècniques arcaïques

CRISIS DE SUBSISTÈNCIES

ESTANCAMENT DEMOGRÀFIC

- Alta mortalitat infantil
- Alta mortalitat general
- Baixa esperança de vida
- Alta natalitat

ESCÀS EXCEDENT PER AL COMERÇ

- Baixa productivitat agrícola
- escàs excedent
- Intercanvis comercials a escala local o regional
- Es comercia amb productes de luxe (cars)

RELACIONS ENTRE L'AGRICULTURA DE SUBSISTÈNCIA I LA DINÀMICA DE LA POBLACIÓ

1. UNA ECONOMIA AGRÍCOLA I SENYORIAL

- ❑ Els camperols vivien en situació d'escassetat, fins i tot de veritable misèria. **CRISIS DE SUBSISTÈNCIA.**
 - ❑ L'escassa productivitat de l'agricultura es devia a **l'endarreriment tecnològic** i el predomini de **la propietat senyorial de la terra= règim senyorial.**

 - ❑ **ELS DRETS SENYORIALS:** eren el conjunt de beneficis i rendes que rebien els senyors en virtut del seu domini sobre la terra.
 - senyoria territorial (conjunt de terres en mans d'un senyor). Aquesta constava:
 - reserva senyorial
 - la resta, dividia en masos
 - senyoria jurisdiccional
 - ❑ La terra era la font de riquesa més important.
-

2. UNA POBLACIÓ ESTANCADA

- ❑ Una població estancada vol dir que augmentava poc i molt lentament:
 - ❑ taxes de natalitat(entre el 35 i un 40‰) i mortalitat molt elevades (entre el 35 i 40‰) (**mortalitat catastròfica**). **Índex de fecunditat alt: 5xdona**
 - ❑ Una esperança de vida baixa: aprox. 28 anys
 - ❑ L'existència d'unes crisis demogràfiques periòdiques
 - ❑ Una mortalitat infantil molt elevada
 - ❑ Creixement natural o vegetatiu baix o nul
 - ❑ Aquestes característiques corresponen a l'anomenat: **Cicle demogràfic antic**
 - ❑ **Causes de les taxes de natalitat i mortalitat tant elevades**
-

3. INDÚSTRIA TRADICIONAL

- ❑ La persistència del sistema tradicional:
GREMIS
- ❑ Pocs avenços i l'escassa innovació tecnològica: petits tallers amb molt pocs operaris
- ❑ **Noves formes de producció:**
 - "domestic system"
 - manufactures

Què tenen en comú aquests tres sistemes?

4. EL COMERÇ

- ❑ La **insuficiència dels transports: tipus de transport i de camins**
 - ❑ Hi ha un comerç interior i un comerç colonial.
 - ❑ **Comerç interior:** solia tenir un abast local o comarcal, i fires periòdiques
 - ❑ **Comerç colonial:** es van obrir noves rutes marítimes i el comerç colonial es va convertir en un estímul per les economies europees
-

5. LA SOCIETAT ESTAMENTAL

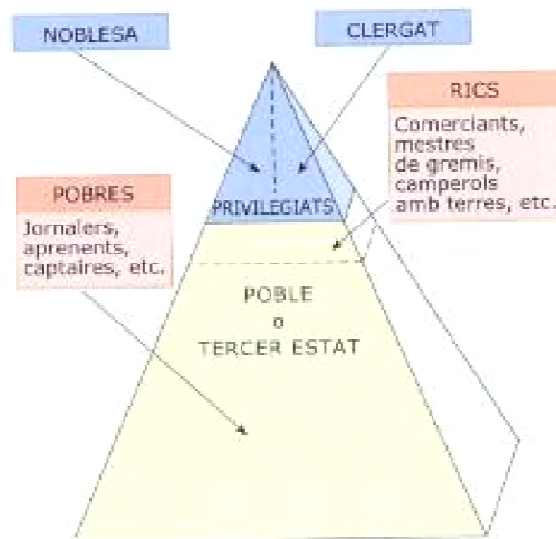
- ❑ Societat dividida en tres estaments o grups socials, amb escassa mobilitat entre ells: la noblesa, el clergat (**PRIVILEGIATS**) i el tercer estat (**NO PRIVILEGIATS**).
 - ❑ Societat basada en la desigualtat d'origen, perquè el naixement determinava la pertinença a un grup o altre i era molt difícil canviar de posició social.
 - ❑ Societat basada en la Desigualtat civil: la divisió social es basava en el privilegi jurídic
-

5. LA SOCIETAT ESTAMENTAL

- **Privilegiats**: eren una minoria, només un 2% de la població:
 - **NOBLESA**
 - **CLERGAT**

- **No privilegiats**: comprenia la majoria de la població, grups de condició molt diversa que només compartien una característica: no tenien privilegis jurídics ni econòmics:
 - **BURGESIA**
 - **CLASSES POPULARS URBANES**
 - **PAGESIA**

(Mirar piràmide de societat de l'AR, pàg. 8)

**DOC. 7. PIRÀMIDE DE LA SOCIETAT
ESTAMENTAL.**

- ▶ En quin estament es concentrava la major part de la població?
- ▶ Un «burgès» podia ser membre d'un estament privilegiat?

6. LA MONARQUIA ABSOLUTA

- ❑ Forma de govern en què el poder suprem està **en mans d'una sola persona** anomenada rei, sobirà, emperador, monarca.
 - ❑ El poder del monarca destacava per damunt de tots els altres estaments
 - ❑ **Dret diví**
 - ❑ **Poder absolut**: característiques. Ex. més complet: la monarquia francesa dels Borbó, sobretot la de Lluís XIV ("rei Sol")
-

6. LA MONARQUIA ABSOLUTA

- La pràctica del govern absolut: **institucions** que l'assessoraven i executaven els seus mandats:
 - Consell d'Estat
 - Secretaris d'Estat
 - Governadors o intendants
 - Funcionaris o buròcrates
 - Els **límits** de la monarquia absoluta: llei divina, dret natural i lleis fonamentals de cada regne
-

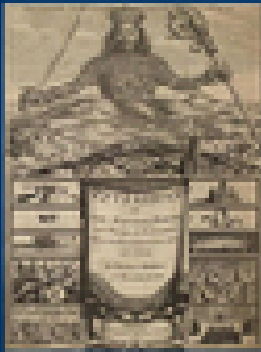
6. LA MONARQUIA ABSOLUTA

LLUIS XIV

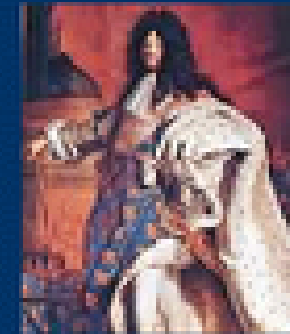
6. LA MONARQUIA ABSOLUTA

- ❑ Els inicis del **parlamentarisme (certa separació dels poders)**
 - ❑ Però no a tot Europa hi havia monarquies absolutes. Al llarg del segle XVII, a Anglaterra i Holanda es van imposar **règims parlamentaris** en què les classes mitjanes van aconseguir participar en el poder polític.
 - ❑ "Habeas corpus", 1679
-

El poder ho rep de Déu

Prncipi de sobirania: dret diví

Luis XIV:
'L'Estat sóc jo'

Bona relació amb l'Església Catòlica

LA MONARQUIA ABSOLUTA (hereditària, vitalícia)

El poble no té drets ni llibertats. Les persones són súbdits del rei.

Concentració de tots els poders de l'Estat

Poder legislatiu (fer la llei)

Poder executiu (govern)

Poder judicial (tribunals)

Poder militar (exèrcits mercenaris)

El rei estava assistit per ministres i secretaris, Consells consultius i les institucions representatives del regne (Corts)

7. LA CRISI DE L'ANTIC RÈGIM.

- La **Il·lustració**: l'etapa final de l'AR, el segle XVIII, es va caracteritzar per l'aparició i el desenvolupament d'una nova forma de pensar i veure la realitat social. La idea bàsica d'aquesta nova mentalitat residia en l'ús de la raó (intel·ligència humana) com a únic mitjà per entendre i explicar el món i la llibertat
-

7. LA CRISI DE L'ANTIC RÈGIM

Les bases del pensament il·lustrat:

- El predomini de la raó
 - La crítica
 - L'autonomia del poder civil
 - La tolerància religiosa
 - Interès per l'economia i el progrés material
 - L'educació
-

7. LA CRISI DE L'ANTIC RÈGIM

Els grans pensadors il.lustrats:

- JOHN LOCKE: el liberalisme polític
 - MONTESQUIEU: divisió de poders
 - VOLTAIRE
 - ROUSSEAU: contracte social
 - EL **DESPOTISME IL.LUSTRAT**:
característiques: autoritat reial+idees
de progrés
 - "Tot pel poble però sense el poble"
-

Hª DEL MÓN CONTEMPORANI

1r. Batxillerat